

Prejeti se sprejemajo in velja
tiskopisna vrsta:

3 kr., če se tiska ikkrat.

2 " " " " 2 " "

1 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništv.
(administracija) in ekspedicijska na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.

za pol leta . . . 5 " — "

za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr

za pol leta . . . 4 " 20 "

za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske
ulice št. 44.

Izjaha po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Resolucija nemških poslancev.

Veliki kanon naših sovražnikov je počil. Nemški liberalni poslanci so se zbrali in sklenili ognjevitvo resolucijo zoper Čehe in njihov voditelje, zoper vlado in zoper sedanjo sistemo, vse pa za varnost nemškega naroda, ki si bojda niti več življenja ni svest v Avstriji, odkar Taaffe vlada (!). Vse to so prouzročili pražki neredi; ker so v Pragi nekaj ošabnih nemških buršov zlasali in zapodili, ker so ti že delj časa mirno češko prebivalstvo dražili, zasramovali češki narod na njegovi lastni zemlji, ter se, podpihovani po privandranih pruskih profesorjih, na vse načine ošabno in nesposobno obnašali. Iz tega malenkostnega dogodka hočejo ustavoverci izkovati popolen preobrat notranje politike. Če se na Ogerskem pri volitvah ljudje pobijejo, če nemški študentje na Dunaji napravljajo poslancem mače godbe, to vse nima nič v sebi; ako se pa nemškim študentom v Pragi ad oculos pokaže, da niso na nemški ampak na slovanski zemlji, in da se domačini dalje zasmehovati in strahovati ne pusté, to je grozno hudodelstvo, ki kliče na maščevanje! Lepo je od Nemcev, da tako vkup držé, in ista lastnost bila bi potrebna tudi Slovanom; od sile pa je, da tako malenkostna dogodka razburja celi nemški narod in da se celo časniki v pruski Nemčiji pečajo s to stvarjo, kakor bi bilo res življenje Nemcev v Avstriji v nevarnosti. Vse je po konci. Dunajski mestni zbor se je oglasil, in za njim sledé mestni zbori drugih nemških mest. Nemško-pemški poslanci so se zbrali v Pragi, ter sklenili oklic do nemških Pemcev. Če bi bili vsi Nemci v Pragi pobiti, ne bi mogel vriš večji biti; in vendar od nemških

študentov nobeden ni nevarno ranjen, cela stvar je nedolžna praska. Če se pri nas na Kranjskem fantje zbijejo, da je nekaj mrtvih in ranjenih, kdo se zmeni za to? Zavolj tega nedolžnega pretepa v Pragi pa je toliko pisanja!

Zdaj so se še nemški poslanci na Dunaji zbrali, ter razposlali oestro resolucijo po svetu, sprožili so veliki kanon, s katerim mislijo uničiti sedanjo vlado. Oglejmo si to resolucijo natančneje. Najprej pravijo, da so neredi v Pragi nesramni, nagnjusni (schmachvoll). Ali to morda pa ni nesramno in nagnjusno, da nemški burši zasramujejo češko narodnost na nje lastni zemlji? Nemški poslanci pravijo nadalje, da živi tudi mnogo Slovanov med Nemci, pa da se tem nič ne zgodi. Na to pa ne mislijo, da so Slovani na Dunaji, v Gradcu, v Lincu in po drugih nemških mestih čisto krotki ljudje, katerim niti na misel ne pride, da bi Nemce v njih lastni deželi zasramovali, ali jih gospodovati skušali ter jim odrekati hoteli vse pravice do ravnopravnosti. Če bi dunajski Čehi hoteli potlačiti prave Dunajčane, ko bi jim hoteli usiliti češki jezik, ko bi jih zasmehovali pri vsaki priložnosti, potem bi bila opravičena primera, ki jo rabijo nemški poslanci. Tako pa vemó, da Slovani po nemških krajih molčé in se ravnajo po večini, nasprotno pa Nemci v Pragi in drugih slovanskih krajih ne marajo ravnati se po večini, ampak hočejo povsodi gospodovati in zasramujejo težnje slovanske po ravnopravnosti, ter se smatrajo za rojene gospodarje Avstrije, druge narode pa za svoje sužnje. Toraj je razloček med dunajskimi Čehi in pražkimi Nemci velikansk. Nemški poslanci v svoji resoluciji nadalje pravijo, da so češki voditelji krivi, da je tako daleč prišlo, ker s svojim uplivom niso

neredov zabranili. Isto tako bi se pa lahko nemškim poslancem očitalo, zakaj niso zabranili neredov, ki so se godili na Dunaji v razžaljenje Lienbacherja? Posamezen poslanec ne more krotiti razdivjanega ljudstva. Resolucija nemških poslancev očita tudi pražkemu magistratu in vladi, da nista dosti krepko branila nemških buršov. Tudi to očitavanje je prazno, ker nihče ni naprej vedel, kaj se bo zgodilo, sicer bi se bilo neredom že v okom prišlo.

Ustavovercem je le za to, da bi sedanjo vlado vrgli, zato očitajo vladi, da je ona vsega kriva, ker Čehom preveč poguma daje s svojo politiko in ker z njimi prerahlo postopa. Tem ljudem bi bilo najljubše, ko bi bili Praga in Ljubljana vedno v obsednem stanju, da bi se Slovani krotili z vojaško močjo, kakor na Češkem pod Kollerjem. Vendar je malo upanja, da bi se jim te želje spolnile, ker so prišli taki časi, da je tudi Slovan človek, tako rekoč, kakor je nekdanj Schiller pisal v Wallensteinu „der bauer ist auch ein mensch, so zu sagen“; Avstrija nima povoda, da bi Slovane devala pod obsedni stan, in tudi vé, da bi to ne bilo njej na korist.

Resolucija nemških poslancev pravi, da se mora Taaffejevo ministerstvo odstraniti in postaviti taka vlada (se ve da ustavoverna), ki bo znala zabraniti take nered.

Videli smo, da liberalna, nemška vlada pod Giskro ni znala zabraniti ustaje v Dalmaciji, in bi tudi študentovskih neredov ne mogla.

Mi ne verujemo, da je veliki kanon ustavovernih poslancev zadel Taaffejevo vlado, ker bi bilo vendar čudno, ko bi bil Taaffe odgovoren za vse nepremišljene čine češkega naroda. Ustavoverci hočejo imeti krizo, naj po-

Zvonik Kubeidske rože.

V dolini Čidda, tam kjer se vrhunec skalovitih hribov vidi tja do rudečega morja, stojé na samotnem kraju razvaline neke mošeje (turškega tempeljna), katerih desetvoglata zvonik spričuje, da so one že več ko tisuč let stare.

Ne čas, ki vse razmelje, ampak divje maščevanje nečloveških vojakov, katero se le s krvijo ugasiti da, razvalilo je to poslopje.

Ko je eta 1803 Vahabitski vodja Ibu Saud prihrú s sto tisuč bojevitih vojakov čez rudeče morje, obsedle so te njegove druhali tudi staro turkom sveto mesto Mekka, kjer je grob proroka Mohameda, in njegovih naslednikov Abu-Jekra in Omara.

Prebiváci mesta in več tisuč popotnikov, ki so bili pišli molit na Mohamedov grob, prijeli so a orožje, da svoje svetinje branijo. Še le po olgem krvavem boju zmagali so Vahabiti, asedli Mekko in pomorili vse živo, kar jim je pod roko prišlo.

Po dvoransh velikanske nagrobne mošeje, ob zidu naj vetejše Kaabe (tako se imenuje

prvotna kapelica) ležalo je na tisuče mrtvih, tudi po grobnem kamenu proroka lila je kri v brambi vere mohamedanske pobitih.

Že dva dni gospodarila je divjost barbarov po Mekki, ko najdejo Vahabiti v skruti sobi mošeje krasno deklico Zoraido, „rožo iz kubeide“ imenovano.

Gotovi dobrega plačila oddajo jo svojemu sultanu. Ibu Saud zapre devico v svoj harem, v katerem se mlada jetnica joka in tuguje, kajti zaročena je bila z mladim Emirom Abdul Saida, ki je pred mesecem odpotoval v Damask, da prinese tamošnjemu pašu navadne darila.

Osem dni so že gospodarili Vahabiti v Mekki, ko se Abdul Said nazaj vrne; preoblečen se skrivaj zmuza v mesto in tu izvé Zoraidino stanovanje.

S petdesetimi junaki naskoči v prihodnji noči sultanov harem, reši nevesto, jo posadi pred se na svojega čilega vranca, ter beži s svojimi spremljevalci po dolini Čidda, na katere koncu jih čaka rešilna ladija.

Vahabitski, zarad svoje hitrosti in moči znameniti konji doido kmalo vbežnike.

Abdul z Zoraido in svojimi spremljevalci zbeži toraj v zdaj razvaljeno gori omenjeno mošejo, zapre in zaširi po mogočnosti vrata in okove, ter pozdravi prijahajoče Vahabite s puškinim strelom. Petdeset Vahabitov pade na prvi strel raz sedel. Ibu Saud, ki jih je sam vodil, prisegel je pri bradi Abdel Vahaba, da ne bo noben človek iz obležene mošeje vbežal. Tri dni bili so se. Oblegani vidili so, kaj jih čaka, ter so sklenili se braniti do zadnje kaplje krvi. Konec tretjega dne živeli so še Emir Abdul Said, Zoraido in deset njegovih vernih tovaršev, štirideset bilo jih je že mrtvih. Ko se je solnce za morje skrilo tudi nijso imeli več streljiva, ter se zato umaknejo v zvonik. Tukaj posekajo Vahabiti tudi te, Zoraido pa vržejo na zapoved Ibu Sauda živo z zvonika, da se ubije. Neki memopotujoč človek zakopal je truplo device pod bližnjimi palmami. Noben turek ne potuje tukaj, da bi ne postavil svojega šatora pod te palme in se ne spomnil v svoji molitvi „rože Kubeideke“ in njenih spremljevalcev.

maga, kar more, zato so sprožili veliki kanon, pa mi sodimo, da je kroglja šla preko glave Taaffejeve in da vlade in nje sisteme ni zadela. Žalostno bi bilo, ko bi bil vsak študentovski nered zmožen, odstraniti kako vlado, ker na ta način bi se lahko vsaka vlada v par mesecih odstranila. Mi sodimo, da se merodajni krogi ne bodo ozirali na to nemško resolucijo, kajti prejasno se vidi nje zadnji namen. Sicer pa, če bi prav prišlo do prevrata, kar pa mi ne verujemo, Slovani bomo stali ko skala, preko nas se ne pride več na dnevni red, ustavoverci se jako motijo, ako kaj tacega pričakujejo. Moralna naša moč je pravica, in od te ne odjenjamo več. Časi nemškega jerobstva so minuli, mi znamo po lastnih nogah hoditi, in se bomo tudi braniti vedeli, če bi nas nemškutarska klika hotela oropati naših prirojnih pravic. Prešel je čas naše zaničevanosti, zdaj korakamo kot svobodni državljani proti našemu cilju, ki hoče ravnopravnost vseh narodov. Nazori nemških centralistov so se preživeli; če hočejo naši na sprotniki brez nas vladati, ne bodo dolgo vladali. Takih strelcov, kakor je resolucija nemških poslancev, se mi nič ne bojimo, in upamo, da se jih tudi vlada ne boji.

Politični pregled.

V Ljubljani 6. julija.

Avstrijske dežele.

Volitve na **Ogerskem** so končane razun takih, kjer bo treba še druge volitve. Voljenih je 230 udov vladne stranke, 88 Košutovcev, 62 od zmerne opozicije, 12 divjih (brez stranke) in 15 narodnjakov (Saksov, Rumunecv, Srbov).

Nerede v Pragi razpihujejo nemško-liberalni listi še vedno na vso moč, da bi skovali iz njih orožje zoper sedanjo vlado. V shodih poslancev in v mestnih resolucijah pravijo, da je nemštvo v nevarnosti pod sedanjo vlado, da je treba braniti življenje Nemcev, da sedanja vlada tega neče storiti, da se mora toraj odstraniti in nadomestiti z ustavoverno vlado. „Haben's sonst keine schmerzen?“ bi se jim lahko na to odgovorilo. Neredi v Pragi so bili jako nedolžni, ker nobeden ni bil težko ranjen; sicer je zdaj vse mirno, brez posredovanja vojaške moči; čemu toraj kličejo po Kollerju in obsednem stanu? Sicer pa bodo češki poslanci že za to skrbeli, da bodo merodajni krogi resnico zvedeli, kako so nemški burši češki narod vedno zasramovali in ga žalili v njegovih najsvetejših čutilih. Če bi majhen tepež zadostil, da se odstrani kaka vlada, potem se vrže lahko vsaka vlada v štir in dvajsetih urah, kajti kak političen tepež osnovati vendar ni taka umetnost.

O naših romarjih imajo nemško-judovski listi prav neumne članke. Nekteri teh listov poročajo, da se odpustki, ki jih bodo romarji v Rimu pridobili, lahko tudi obrnejo v korist dušam v peklu (!) in v vicah. Listi, ki kažejo tako nevednost v verskih rečeh, da mislijo, da se dušam v peklu tudi še pomagati zamore, taki judovski listi hočejo imeti prvo besedo v vseh rečeh in tudi v verskih vprašanjih, ter se bahato širokoustijo, kakor bi bili vsi drugi ljudje nevedneži pred njimi! Tudi o političnih namenih romarjev, o biskupu Strossmajerju itd. pišejo take budalosti, da jim ni vredno odgovarjati. Pri vsaki priložnosti hočejo črniti in psovati slovanstvo.

V Pragi se bo že prihodnje leto ustanovila **obrtniška šola** in se bo za ta namen 20.000 gld. v proračun vzele.

Vnanje države.

Laški poročnik v Parizu, general Cialdini, je poklican iz francoske prestolnice in pride drug poročnik na njegovo mesto. Ker je bil Cialdini izraz prijateljstva med obema državama, smatra se njegovo odstranjenje kot dokaz, da razmere med Italijo in Francijo vedno hladneje postajajo. Ker pa Italija ne more čisto osamljena biti, zato priporoča nek laški časnik, naj se oklene Avstrije in Nemčije, ter naj Avstrijo podpira zoper **Slovanstvo**. Mi pa mislimo, da Avstrija ne potrebuje laškega prijateljstva; slovanstvo pa se laških junakov nič ne boji in se pri svojem napredku od njih ne bo ovirati pustilo.

Upor arabskih rodov v Afriki zoper **Francoze** se vedno bolj širi in francoska vlada pošilja vedno novih vojaških moči na na bojno polje. V tej vročini pač stanje francoskih vojakov v Afriki ni prijetno, vendar je upati, da se bo ustaja zadržala. Mnogi mislijo, da upor podpihujejo Turki in Lahi.

Ruska vlada postaja čedalje bolj slovanska. Tih pa gotovo se pomika vse na bolje, novi car se obdaja s slavjanskimi sve-tovalci. Upliv novega cara se kaže naj bolj v tem, da on povsodi sili na štedljivost, ter skuša tako polagoma materijalno stanje zboljšati.

Na **Irskem** se ponavljajo še vedno neredi in upori zoper vladno oblast.

Garfield, predsednik američanskih zedinjenih držav, je tako hudo ranjen, da se ne vé, ali bo okreval ali ne. Morilec je priprt in se čedalje bolj kaže, da je blazen človek.

Izvirni dopisi.

S Pohorja, dne 30. junija. (Planšarstvo, ali konjereja na Pohorju.) Zares da je nekoliko pozno, pa gotovo vendar, sporočam tú o nasledku namere, katera se je že lani, še živejše pa letos pri nas javno izrekala, ter se polagoma tudi vresničiti menila, namreč uvesti konjerejo kot planšarstvo na našem košatem Pohorju. Mnogi so si od te nakane dosti obetali, pa prvi korak, ki se je s posvetovanjem s tukajšnjimi kmeti storil, pokazal se je v svoji sedanji podobi še nepri-meren. Naj mi bo toraj dovoljeno, vzeti poprej nekoliko ozir na planino samo, h katerim pridam pozneje nekatere opazke.

Pohorje, košato gorovje, ki sega od Maribora do Slovegradca, se ne smé primerjati daleč znanim koroškim in kranjskim planinam, na katerih se marsikje komaj divja koza preživí, marveč je tú nasprotno vse gorovje „zložno“ in še posebno zapadni del nosi na svojem hrbtu zale livade in bogate pašnike, kjer se dosti zdrave in dobre krme prideluje. Zuožje planine pokrito je še deloma z lesom, ki pa je kazal še pred nedavnim vse drugačno lice, kakor sedaj. Posebna znamenitost te planine pa je, da izteka iz njenega osrčja, že kar blizo vrhu, množstvo bistrih vrelcev, s kristalno čisto mrzlo vodo, in da se še ne nahaja nje hrbet previsoko nad morjem (najviša rtova Črni Vrh in Velika Kapa ležita 1541—1543 m. nad morskim površjem), toraj je ves kraj prav priličen za plarnarstvo, katerega pa vendar v pravem pomenu besede tukaj še ni. Istina, da kmetje v nje podnožji, kateri imajo njeno površje med se razdeljeno, zapodé po leti drobnico in drugo za delo nepotrebno živad s kakim pastirčkom na planino, pa ta mora skrbno paziti, da mu čeda sosedove meje ne prestopi, ker bi se sicer s sosedom v enakem slučaju neprijazno pogledala. Samo na zapadni strani je še zemlja v lasti grajščine Lehen pri Slovegradcu, ka-

tera sedaj posebno dosti žrtuje, da bi svoje planjave pogozdila, ter sploh zemljišče nekako kultivirala, ako se bo dalo.

Prednosti te planine za živinorejo pripoznala je tudi štajarska kmetijska družba, kjer se je neki tudi rodila misel, naj bi se na to gorovje vpeljala konjereja, ki bi morebiti vtegnila vsemu okraju, še posebej pa požlahnenju štirskih noriških konjev, vrlo koristna biti. To misel je zlasti g. dr. Klingau v dejanje izpeljati menil, ter pisal več razprav v listu „Steirm. Landbote“, od koder jih je tudi „Gosp. priloga“ v Mariboru posnela in priobčilo. Po poslednji so bili tudi kmetje na namen kmetijske družbe opozorjeni. Toda shod, ki so ga v ta namen sklicali, ni obrodil zaželenega vspeha; če tudi je lastnik grajščinskega zemljišča bil pri volji svoje senožete g. podvzetniku odstopiti, so vendar nazoči kmetje spoznali za nemogoče livade in pašnike za nizko ceno, ki se jim je ponujala, v najem dati, ali odstopiti. Dogovor se je toraj končal, še predno se je prav začel in g. dr. Klingau je bil baje nad spodletelo nakano videzno nevoljen.

Vpraša se samo, kaj bi se dalo s tem, da bi se konji na planino vzeli, pridobiti? Kmetje, kateri živino na planino pošiljajo, ter si morajo krmo iz planine dobivati, morali bi dosti manj živine imeti, če tudi marsikdo tega popolnoma ne odobruje. Kdor namreč ne vé, koliko velja n. p. sprava krme, koliko delavci, kateri ob meglenem in grdem vremenu več zaslužjo, kakor je krma vredna, ta bi kmetom res ne odsvetoval se v pogoje spuščati, pa poprej bi moral se vé, pripraviti kmete k temu, da bi domá več krme pridelovati poskušali, kar bi se marsikje dalo izpeljati. [Na tak način bi kmetje bli svojih senožetov na planini popolnoma „kraten“ (kraten biti — nečesa lahko pogrešati), zlasti ker je zadnji čas sladko planinsko travo prerastla že popolnoma drobna in kislá čmerika, baloh i. dr., katera bi bila morda konjskemu želodcu bolj primerna, nego drugi drobnici. K temu pa je še tudi opomniti, da bi tudi planšarstvo drobnice poleg konj na planini še lahko vedno obstalo, kajti za konjske pašnike bi se odločil samo prostor, kjer se sedaj seno dobiva, med tem, ko bi se v grmičji in redkih gozdih živina še zmiraj lahko prosto pasla in se preživila. Konjereja bi se pa dala pod paznim nadzorovanjem toliko povzdigniti, da bi lahko po svetu zaslovela, in to bi privabilo dosti živinskih kupcev v ta kraj, kar bi tudi ostalim živinorejcem ne bilo v kvar.

Pri takem pretehtovanju moramo pač g. dr. Klingauu skoro prav dati, da se je izrazil, češ: tukajšnji kmetje ne razumijo svojih korist; pa mi bi ob enem štajarske kmetijske družbo hoteli tudi na to opozoriti, ja bi z najemščino ne smela biti tako skromna, kakor se je pokazala, ker prid dežele morali bi tudi njej biti glavni namen. Prevdari naj se le, koliko lesa bi morali kmetje vporabiti za napravo ograj, dalje koliko v napravo hlevov, kakor tudi, da bi potem, ako bi konjereja prenehala, morebiti dalje časa livade ne mogle svojemu sedanjemu namenu služiti, in to bi č. gosp. lo, katerim je mar naše splošno blagostanje, gotovo napotilo, svoj namen na bolj požrtvovalen način izpeljati, in preobloženim kmetom kolikor je mogoče pomagati. — Sploh pa mora človeka veseliti, da se je pričela štajarska kmetijska družba za povzdigo splošnih korist kmetovalcev, in za blagostan cele dežele toliko zarmati, kar je gotovo važnejša in bolj vzvišena vloga, kakor pa oni strankarski prepiri, kateri so zlasti poslednji čas takó na dnevnem rdu. Naj bi

se toraj tudi tukaj podvzetniki, kakor tudi kmetje, v obojno korist prav dobro sporazumeli!

Iz slov. graške okolice. V četrtek 30. junija je bila nova dekliška šola za celjsko okolico blagoslovljena po milostljivem g. knezo-škofu Lavantskem Jakobu Maksimiljanu. Pri pomenljivi slavnosti je bilo nazočih nad 20 duhovnikov, in obilno gostov iz mesta in bližnje okolice. Novo poslopje je zidano okusno, prostorno in pripravno častnemu namenu. Mnogi venci in bandere, s katerimi je bila hiša krasno okiucana, so kazali, da je bil ta dan, dan radosti za celjske okoličane in prijatle učeče se mladine. Saj je bilo pri tej priložnosti venčano od mnogih dolgo in srčno zaželjeno delo. Vaj, ki so se za stavbo nove šole trudili, so bili prepričani, da njih žrtve in trudi niso zastoj bili. Ob 9. uri so milostljivi višji pastir blagoslovljenje začeli, in dokončavši tisto so s primernim nagovorom razložili današnja slavnost, namen te dekliške šole, povzdignivši se posebnost, naj bi se iz novega učilišča širil duh krščanske odrede med okoličani. Potem je služil sv. mašo c. g. J. Žčkar, mestni kaplan, kateri ima hvalevredne zasluge za dekliško šolo; on je bil duša in vodja celega podvzetja, nabiraje potrebnega denarja. — Po službi božji se snidejo gosti v prostorni sobi, kjer so najpred zapele pevke učenke slavnostno zahvalno pesem: „O Kriste...“ Na to stopi na oder č. g. Jožef Žčkar, ter razloži v lepem govoru zgodovino stavljenja dekliške šole, omeni ovire, pa tudi vesele prikazni pri trudapolnem delu. Zahvaljuje se v imeni okoličanov in učenk pred vsem milostlj. g. knezo-škofu za obilne denarne pripomočke, brez katerih bi se bilo težko do današnje slavnosti prišlo. Izreče zahvalo vsem „društvenikom“, ki so s svojimi darovi pripomagali in stavbo mogočo storili. Priporočuje še znanprej dekliško šolo mili podpori prijateljev krščanskih šol. Lepa je bila deklamacija mestnega kaplana č. g. Ferdinanda Majcena, zložena od č. g. P. Herkulana, kapucina v Celju. Med govorom in deklamacijo so se vrstili pevci iz mesta in pevke dekliške šole; vesela slavnost je bila končana s „cesarsko pesmijo.“ Po poldne je bil skupen obed pri preč. g. opatu celjskem, pri katerem je bil nazoč blag. g. Haas, okrajni glavar. — Cela slavnost je prijatle šolske mladine tem bolj veselila, ker bode učenje v novi dekliški šoli oskrbovale šolske sestre iz Maribora. Naj bi se spolnila v novi šoli lepa želja milostlj. g. knezo-škofa, ki so jo pri svojem govoru izrekli: da bi bila nova učilnica častno mesto pravega poduka in krščanske odrede za okoličane. —

Od podravskega bregov, dné 1. jul. (Letina. — naša trgovina.) Z mirno vestjo ti lahko sporočam, dragi „Slovenec“, da se letos nadejamo tu še dosti plodnega in bogatega leta. Prirastlo je zlasti obilno dobrega sena, katero se sedaj marljivo spravlja, ker še tudi lepega vremena ne pogrešamo. Žito in pšenica lepo kaže, ravno takó tudi kuzuza in krompir, samo da bi le ne bilo nesrečne toče in drugih vremenskih nezgod. Tudi sadje, kolikor ga je tukaj, priinese morda marsikateri novčič marnemu kmetovalcu, samo škoda je, da se tukajšnji kmetje za ta pridelek prav malo zmenijo, pa če tudi bi se zmenili, se ž njim še prav vkvarjati ne znajo. Večina ljudi tú še prav malo čita, še „Mohorskih“ knjig ne, in morda bi se ne pregrešila kakšna podvzetna družba, ako bi več po domače pisanih spisov o gospodarskih strokah med prosti narod razširiti poskusila, kar jih bo gotovo od nepotrebnih družb v krčmi odvrčalo, ljudi

pa za čitanje, in za naše malo slovensko slovo sploh vnelo. V ta namen, se bi naj bolje obnesle bralne društva, zlasti, ako bi jih hotel kedo ustanoviti. Skrajni čas bi bil za to! —

Pri tej opazki pa moram še omeniti, da letos čebeloreja nič kaj posebno ne napreduje; le prav malo je še novih rojev in tudi pašni skoro nič. Čebele so sicer zimo srečno prestale, pa čebelorejci so ostali pri svojih panjih, kajti roje, ki so jih lani dobili, morali so v jeseni podreti, in pridobljena strd bila je komaj zadostna letos ostalim čebelam za hrano. Toraj ni poslednja leta čebeloreja nič kaj vesela.

Še nekaj družega pa je, kar naše kmete, ki večidel iz lesnih pridelkov novce dobivajo, nič kaj ne veseli, in to je, da letos les ne ide prav v kupčijo. Ljudje sicer pravijo, da denarja tam doli manjka, pa najbrž bodo tega le nesrečne pijavke, — Ždi krivi, da je tako, ker ti ljudje so res vse storili, da so trgovino v svoje roke spravili, in kadar je njim volja, lahko tudi njej pot zaprejo, s tem da napravijo tami doli močen jez, skozi katerega je težko predreti. Toraj si celó domišljamo, da je ravno doli v Srbiji in Rumuniji cena lesa prav visoka, ter tako Židje stiskajo obojne. Prosili bi toraj srbske trgovce, ako bi po časopisih kateremu slučajno naše stiske pred oči prišle, naj bi se svojim podvzetnim duhom skusili to ograjo, če se res iz trmoglavosti nahaja, predreti s tem, da bi po les nekoliko dalje gor med kmete prišli, kjer bodo dobro blago cenó dobivali, ob enem pa tudi kmetom, ki se pridelkov iznebiti ne zamorejo, mnogo koristili. O podvzetnost, da te je vendar tak malo med nami! —

Domače novice.

V Ljubljani, 7. julija.

(Knjige iz Jurčičeve zapuščine) se bodo v soboto popoldne ob dveh po javni dražbi prodajale.

(Svečanost sv. Cirila in Metoda) se je v ljubljanskih cerkvah, zlasti v stolnici prav slovesno obhajala. Zjutraj ob 5. uri je bila peta sv. maša, katero so imeli semeniški vodja, kanonik dr. Čebašek, in pri kateri so gg. bogoslovci na koru peli slovansko od g. Kuhača v Zagrebu izdano mašo in več drugih slovanskih pesem. Ob 9. uri je bila velika sv. maša z zahvalno pesmijo. Maševali so preč. g. prošt Zupan, in je bilo navzočega pobožnega ljudstva še več, kakor ob nedeljah in praznikih.

(Slovesnost v čast ss. apostotoma Cirilu in Metodu) praznovala se bo prihodnjo nedeljo tako: Ob devetih dopoldne bo slovesna služba Božja, pri kateri se bo propovedovalo o sv. apostolih Cirilu in Metodu. Pri maši bodo peli čitalniški pevci staro Cirilovo mašo. Udeležili se bodo službe Božje „sokolovci“ in druge narodne družbe ljubljanske. „Sokolci“ se zberejo ob osmih v čitalnici, po maši odidejo zopet skupno v čitalnico nazaj. Zvečer pa bo v čitalnici „beseda“ in veselica v isti spomin.

(Vabilo) k slavnosti prvega občnega praznika slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda priredjeno po čitalnici v Šiški dne 10. julija 1881. Obseg slavnosti: I. Sveta maša in pridiga ob 9. uri zjutraj v podružni cerkvi v Šiški. Člani društva se zberejo ob 1/2 9 uri v čitalnici, da se potem skupno pod društveno zastavo podajo v cerkev. II. Slavnostna beseda ob 4. uri popoldne pri g. Andreju Vodniku v spodnji Šiški. Red: 1. Suppé: „Sijajna ouvertura“, svira slavna vojaška godba c. kr.

pešpolka veliki knez M. hael pod vodstvom kapelnika gosp. Czernyja. 2. Iv. pl. Zajec: „Živila hrvatska“, moški zbor. 3. „Slavnostni govor“, govori gospod Ivan Tavčar. 4. Czerny: „Šopek“, pesmi narodnih skladateljev — godba. 5. S. Šantel: „Krajnska dežela“, mešani zbor. 6. „Iz domovine“, vojaška godba. 7. „Pri meni bodi“, mešani zbor. 8. Czerny: „Venec domačink“, vojaška godba. Sam ne vé kaj hoče. Dramatična gluma v 1 in 1/2 dejanji, poslovenil „Andrejčkov Jože“. Osobe: Major „Svojetinski“. — Kordelija Gorovska, njegova sestra, vdova. — Emilija, Tekla, njeni sestrični. — Ljudevit Prohaska, profesor. — Ivan sluga. — Igra se vrši v hiši gospé Gorovske. 10. Verdi: „Maskeradna“, vojaška godba. 11. Dürner: „Zakletev viharja“, moški zbor. 12. Czibulka: „Belgijska fantazija“, vojaška godba. 13. „Popotnica“, moški zbor. 14. „Cetvorka“, vojaška godba. 15. Strauss: „Cvetje“, vojaška godba. Vstop k slavnostni besedi je 30 kr. za osobo. Društveniki Šišenske čitalnice so vstopnine prosti. Pri odločno neugodnem vremenu preloži se slavnostna beseda na drugo nedeljo.

(Zrelotno ustmeno izpraševanje) se je na gimnaziji pričelo v torek 5. t. m. Navzoč je bil prav dolgo časa gosp. deželni predsednik Winkler, ki je bil uni teden tudi obiskal zrelotno izpraševanje na učiteljski pripravnici. Prvi dan je na gimnaziji izpraševanje dovršilo 8 osmošolcev, med njimi eden z odliko, eden pa je bil reprobiran ali odstavljen za 2 meseca. Včeraj jih je delalo izpit 7; dva sta padla za 2 meseca, eden za pol leta.

(Nemški „Schulverein“) je tudi za Ljubljano osnoval podružnico, kateri je na čelu dr. Schrey. List tukajšnjih nemčurjev ob enem naznanja, da je ta „Schulverein“ za nova šolska poslopja na Smuku in Topli rebri na Kočevskem daroval po 1000 gl. Ta dar prav iz srca privošimo revnim nemškim prebivalcem omenjenih dveh krajev, ker pripoznamo pravico nemških občin za nemške šole ravno tako, kakor enako pravico zahtevamo tudi za slovenske občine. Čudno se nam pa zdi, da je slovenska šolska občina v št. Petru na Notranjskem pri temu društvu za razširjenje šolskega poslopja denarjev iskala na posodo, kakor da bi jih nikjer drugej ne mogla dobiti. „Schulverein“ ji je 500 gl. posojila brez obresti, toda le s to pogojo obljubil, da se mora na tamošnji šoli tudi nemščina primerno gojiti. Ali ni na tako pogojo navezana dolžnost za občino in njene otroke bolj občutljiva, kakor 6 odstotne obresti?

(Občinska volitev.) V Mengši je bil izvoljen za župana Janez Levec, za odbornike pa Jenčič in Funtek.

(Popravek.) Zadnjič smo poročali, da so na Viču nekega fanta ubitega našli in da je bil oropan. To poslednje pa ni res. Zvedeli smo, da je kot delavec na železnici potegnil 14 gl., s temi je šel pit in je vse zapravil do treh gold. Potem je šel kvartat in je še te tri gold. zaigral. Ves obupan je potem šel stat na kolovoz, da ga je parovoz zdrobil in na stran vrgel v grapo. Imel je zdrobljene čeljusti, rebra in levo roko. Brez dvoma se je toraj končal s samomorom, ko je še poprej slovo vzel od svoje matere.

Razne reči.

— Duhovske premembe v goriški škofiji: Č. g. dr. Ant. Gregorčič je imenovan na osrednjem semenišči v Gorici za profesorja dogmatskega in fundamentalnega bogoslovja. Č. g. Ant. Keber, vikar mavhinjski, pride za

spovednika in pridigarja na Sv. goro. — Č. g. Val. Brezavščik pride kot prvi pomočnik v Tolmin. — Č. g. Simon Gregorčič pride iz Koborida kot drugi pomočnik v Tolmin.

— † G. Franc Vodopivec, suplent na goriški gimnaziji in vrl rodoljub je po dolgi bolezni 30. junija še le 31 let star v Gorici umrl. Naj v miru počiva.

— Chromolitografijo (barvano litografsko sliko) sv. Cirila in Metoda je priredil mladi umetnik Jos. Mančun iz Dubrovnika po sliki v cerkvi sv. Klementa v Rimu, katero je njegov oče Peter svoje dni vrezal, in ki je zdaj slavna. Napisi bodo v vseh slovanskih jezikih, a za vsak jezik slika posebej. Veljala bo 1 gld. Ker se ne bo veliko slik naredilo, naj se oni, ki jo želé dobiti, oglasijo naprej pri vredništvu „Katol. lista v Zagrebu.“

— Štipendije za umetnike. „Wiener Zeitung“ razpisuje natečaj za umetniške štipendije, ki jih oddaja ministerstvo za nauk in bogočastje. Prositi smejo uadepolni umetniki, ki nimajo sredstev za svoje nadaljno izobraževanje, in sicer pesniki, skladatelji, slikarji in podobarji, ter se imajo oglasiti s pismeno prošnjo do 15. avgusta 1881 pri dotičnih deželni vladah. V prošnjah se morajo navesti a) izobraženost in osebne razmere prosilca, b) način, kako hoče prosilec ustanovo za svoje nadaljno izobraževanje porabiti, c) izgledi njegovih umotvorov, ki se imajo zaznamovati z njegovim imenom.

— Velik prijatelj umetnih slik. V Kasselu na Nemškem se prodajajo zdaj dragocene slike iz zapuščine nekega Nabla. Ta človek je celo življenje zbiral umetne slike in je živel rajši v najhujši revščini, ko da bi bil prodal le eno svojih slik. Spal je v sredi svojih slik in potem ni bil lačen, ne žejen, da je le svoje slike pri sebi videl. Enkrat so ga pregovorili, da je prodal štiri slike hanoveranskemu kralju. Pa bilo mu je tako žal po njih, da ni mogel spati; šel je h kralju, padel pred njim na kolena in ga prosil naj mu podobe nazaj proda. Kralj je v to privolil.

— Nemiri v Pragi. Zaradi neredov v Pragi bili so prijeti Wolf, nemški študent, Kub, nemški časnikar, Molnar, češki študent, moravski docent Pavš, štirje rokodelski učenci, devet pomočnikov, en težak. Zdaj je vse mirno.

— Gove je meso. Mnogi ljudje ne vedó, kako velik razloček je med govejim in govejim mesom zastran redivne moči. Meso pitane živine je veliko bolj tečno in redivno, ko od slabo rejene. Pri slabo rejeni živini ni mnogo razločka, ali se vzame sprednji ali zadnji kos, ali vrat, ali glava, to je zastran mesa ni razlogov v redivni moči, če se ne oziramo na okus. Pri pitani živini je pa velik razloček. Najbolj okusno je meso zadnjega stegna, zato se tudi najbolje plača; pa po krivici, ker je veliko bolj tečno in redivno meso sprednjih reber. Najmenj redivne moči pa ima meso na vratu, na glavi in nogah. Meso pitanega vola ima na vratu 18 odstotkov, na zadnjem stegou 66 odstotkov in na sprednjih rebrih 127 odstotkov več redivne moči, ko katerikoli kos mesa od slabo rejene živine.

— Strela vdarila v vojake. Na Francoskem, v Colombieru, se je zgodilo te dni, da so se vojaki vadili na neki planjavi, kjer ni bilo nobenih dreves. Pride huda ura in strela vdari v sredo med vojake, tako da jih kar 30 do 40 na enkrat na tla pade. Nekteri so se hitro spet pobrali, kakih osem jih je obležalo omamljenih. Prinesli so jih v ko-

sarno in tam so jih vse razun enega spet oživili. Ta edini mrtvi je bil naravnost zadet od strele, zdrobila mu je puško, osmodila lase, po životu je bil ves opečen, ura v žepu se mu je stopila.

— Čitalnica v Gorenjem Gradu vabi k tomboli in plesu, ki ga na prvi 17. tega m.

— Nihilist Hartmann se je boja v Genovi obesil. Morda so si pa nihilisti to vest le izmislili, da bi Hartmanna obvarovali daljnega preganjanja.

— Zabavnika „Deutscher Haus-schatz“ je ravnokar prišel na svetlo 13. snopič, ki obsega: Drei Glockenschläge oder: Das Geheimnis von Cozy Dell. — Natur und Dichter. Gedicht von Bruder Robert. — Das Heidelberger Schloss. — Aus dem Buche der Natur. Junge Vögel im Nest und Dunenkleide. — Maikäfer. Epigramm. — „Gölgeda padisahanün“. Reise-Erinnerungen aus dem Türkenreiche. Eine Wüstenschlacht. Der Merdes-Scheitan. — Don Pedro Calderon de la Barca. Zur Gedächtnissfeier seines Todestages. — Bilder aus Oesterreich. IV. Veldes in Krain. — Die Massage, ein wieder aufgenommenes Heilmittel. — Das Waldhorn, Gedicht von Ferd. Heitemeyr. — Die Strassenkinder London's und ihre Erziehung. — Calderon's Porträt. — Berliner Chronik. — Vernählungsfeierlichkeiten in Wien. — Allerlei. — Podobe pa so:

Illustrationen: Blick in den Hof des Heidelberger Schlosses. Partie vom Hof des Heidelberger Schlosses. — Der Friedrichsbau des Heidelberger Schlosses. — Ueberraschung im Walde. — See, Schloss und Dorf Veldes in Krain. — Der Invalide auf der Entenjagd. — Don Pedro Calderon de la Barca. — Die Trauung des Kronprinzen Rudolph von Oesterreich und der Prinzessin Stephanie von Belgien in der Augustinerkirche zu Wien.

— Koliko nese d. c. Iz daca dobiva država 94 milijonov davka, in sicer jej nese žganje čez 14 milijonov, vino in mošt čez 7 milijonov, pivo 22 milijonov, meso 7 milijonov, sladkor čez 35 milijonov, drugi pridelki do 6 milijonov.

— Novi Segedin. Mesto Segedin, ki je bilo kakor znano vse pokončano po vodi, bo kmalo vstalo iz razvalin. Ravnokar so postavili vogeljni kamen za 1000. hišo.

Telegrami „Slovenca.“

Iz Rima, 5. julija. Slovanski romarji so se danes opoldne poklonili sv. Očetu. Škof Strossmajer so prebrali adresu, na katero so odgovorili papež z latinskim govorom čisto verskega obsega. Potem so izročili romarji svoje adrese, poljsko, češko in hrvatsko, ter prinesene denarne darove. Na to so vsi romarji brez razločka, katerih je bilo nad 1400, sv. Očetu poljubili nogo. Škof Strossmajer so v svojem nagovoru delovanje slovanskih apostolov pretresali v verskem, znanstvenem in narodnem oziru, ter izrekli nado, da se bodo tudi razkolniki povrnili v naročje katoliške cerkve. Romarji so bili v raznih nošah. V mestu je bilo vse po konci, nereda pa ni bilo nikjer.

Iz Zagreba, 5. julija. Sv. Cirilu in Metodu na čast je mesto okinčano z zastavami. Slovanske sv. maše se je vdeležilo premnogo ljudstva, ki je povsod razodevalo svojo vdanost do sv. Očeta.

Z Dunaja, 5. julija. Tukaj so se hudo zamerili baronu Weberju, ker na poziv ministra Taaffeja ni hotel iti iz Karlsbada v Prag,

da bi bil skrbel za mir, češ, da zarad bolehnosti mora ostati v toplicah. Počil je celo glas, da hoče odstopiti; gotovo je, da bode več prememb pri ces. namestništvu v Pragu.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 9 gld. 75 kr.; — rež 5 gl. 80 kr.; — ječmen 4 gld. 39 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gl. 70 kr.; — proso 5 gl. 03 kr.; — koruza 5 gld. 60 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 67 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. 50 kr. — masla kilogram — gld. 80 kr.; — mast 78 kr.; — špeh frišen 66 kr.; špeh prekajen 72 kr.; jajce po 2 kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 48 kr.; — svinjsko meso 60 kr. — Sena 100 kilogramov 2 gld. 05 kr. slama 1 gld. 78 kr. 100 kil; drva trde 5 gld. — kr. mehke 5 gld.

Telegrafične denarne cene 6. julija.

Papirna renta 77.45 — Srebarna renta 78.60 — Zlata renta 94 — 1860letno državno posojilo 134.50 Bankine akcije 840 — Kreditne akcije 354 — — London. 117. — — — — — Ces. kr. cekini 5.50. — 20-irankov 9.26.

Sveto leto

to je a) molitve pri okiskovanji treh cerkev s trojnimi litanijami; b) Poduk o odpustkih. Jutranja in večerna pobožnost, sv. maša in kratek poduk, kako sv. križev pot moliti in c) sestavek popolnih in nepopolnih lahko zadobljivih odpustkov.

Potem takem je knjižica, spisana po vis. čast. gosp. proštu Jarcu, tudi za poznejše čase prav pripravna in podučljiva.

Velja z ličnim zavitkom 20 kr., vezana pa 35 kr. Kdor jih 50 vkup vzame, dobi jih 5 po vrhu. (5)

Katol. bukvarna.

Dober kup ure.

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in če komu ura ni všeč, dam mu denar nazaj, toraj kupovalec ni v nobeni nevarnosti.

1 cilind-ura iz srebrnega nikla z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.

1 anker-ura iz srebernega nikla z verižico, prej 10 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.

1 srebrna remontoir Washington-ura z verižico, prej 30 gl., zdaj 15 gl.

Zlate urice za gospe, prej 40 gl., zdaj 20 gld. z verižico, za na vrat. (2)

Zlate remontoir-ure, prej 100 gl., zdaj 40 gl.

Na pet let dobri stojimo.

Ph. Fromm, urar.

(Uhrenfabrikant, Rothenthurmstrasse, gegenüber der Wollzeile Wien.)

Spomin

— Ciril-Methodove svečanosti —

prejeli smo te dni iz Rima. Podoba ss. bratov, slovanskih apostolov Cirila in Metoda je bakrorez na ličnem papirju, ter predstavlja obadva božja poslanca v škofovskem oblačilu. Podoba je narejena po izvorniku v sv. Klemenca cerkvi v Rimu. Lepo v pozlačen okvir dejana je podoba visoka 60 cm. in široka 49 cm. Podoba je izvrstno izpeljana in dopada vsakemu, sme se občinstvu z dobro vestjo priporočati. Cena s pozlačenim okvirjem je 3 gld. v bukvarni, z zabojem po pošti 3 gld. 50 novč.

Tudi smo dobili prav lične svetinjice ss. bratov Cirila i Metoda, katere prodajamo po najnižji ceni. (2)

K obilnim naročilom zgoraj naznanjenih reči najuljudneje vabi

Katoliška bukvarna
v Ljubljani.